

ਸਮਾਨ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਲਈ ਟੈਕਸ। ਕਰਨਾਟਕ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਟੀਲ ਅਥਾਰਟੀ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਨਾਥਪਾ ਝਾਕਰੀ ਸੰਯੁਕਤ ਉੱਦਮ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੋਣ ਦੀ ਰਾਏ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਲਾਰਸਨ ਐਂਡ ਟੂਬਰੋ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਝਾਰਖੰਡ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਅਜਿਹਾ ਹੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੈ।

(27) ਜੇਕਰ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਵੇ, ਤਾਂ ਅਟੱਲ ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਸੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਕਿ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮਾਪਦੰਡ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਉਲਟ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਾਜ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ।

(28) ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਸੀ ਨੂੰ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਲ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਰਾਜੇਸ਼ ਬਿੰਦਲ ਜੇ. ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਸਟੇਲਕੋ ਸਟ੍ਰਿਪਸ ਲਿਮਿਟੇਡ., ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ, -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

2004 ਦਾ CWP ਨੰ. 1488 5

22 ਅਗਸਤ, 2008

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 - ਆਰਟੀਕਲ. 226—ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 — S.14-B(7)(ii)(iii)- ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਹਿਰਾਸਤ — ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਆਪਣਾ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਾਖਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ—ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਲਗਭਗ ਇਕ ਸਾਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲੈ ਰਹੀ—ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਫਸਰ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ 14 ਦਿਨ— ਕੀ S.14-B(7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿ ਜਾਂਚ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। - ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ

14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਤਾਂ - ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ - 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਹੀ ਦੇਵੇਗੀ, ਇਸ ਲਈ, S.14-B(7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕਮੀ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ (6) 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਉਪਬੰਧ ਇਸ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵੀ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਘਾਤਕ ਦਾਗ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

(ਪਰਾ 24)

ਅੱਗੋਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਦੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੇਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਣਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਪੀ.ਟੀ. ਰਾਜਨ ਬਨਾਮ TPM ਸਾਹਿਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ, (2003) 8 SCC 498 ਅਤੇ ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਸੀਖਿਆ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਜਨਤਕ ਭਲੇ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਈ ਗਈ ਜਨਤਕ ਡਿਊਟੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। ਅਸਫਲਤਾ

14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਰਫ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪਰਮੀਅਮ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14-ਬੀ(7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(ਪਾਰਾ 25 ਅਤੇ 26)

ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਵਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਡੀ.ਐਸ.

ਪੀਯੂਸ਼ ਕਾਂਤ ਜੈਨ, ਐਡੀ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ, ਪੰਜਾਬ।

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

(1) ਇਹ ਹੁਕਮ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰ. 14885 ਆਫ਼ 2004 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ

ਕਰੇਗਾ; 2005 ਦੇ 5372 ਅਤੇ 5417; 2006 ਦੇ 3837 ਅਤੇ 3867; ਅਤੇ 2007 ਦਾ 7078 ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਂਦਾ ਹੈ, "ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14 ਬੀ (7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ , ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਫੈਸਲਾ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਸ਼ੁਰੂਆਤ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਬੰਧਿਤ ਤੱਥ 2004 ਦੇ CWP ਨੰਬਰ 14885 ਤੋਂ ਲਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ।

(2) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1948 (ਛੋਟੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਸਟੇਟ ਐਕਟ") ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1956 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ "ਕੇਂਦਰੀ ਐਕਟ" ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਵੇਗਾ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਇੱਕ ਫਰਮ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 5 ਜੂਨ, 2003 ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਨੰ. NL-01A-6467 ਵਿੱਚ 5 ਜੂਨ, 2003 ਨੂੰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਪੁਰਜ਼ੇ ਪੌਂਡੀ ਟੈਕਨੋਲੋਜਿਸਟਸ ਲਿਮਿਟਿਡ ਨੂੰ ਵੈਧ ਬਿੱਲ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦੇ ਨਾਲ ਭੇਜੇ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸੂਚਨਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਖੋਪ ਨੂੰ ਕਾਬੂ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿਚ ਲੈਣ ਦਾ ਹੁਕਮ 5 ਜੂਨ, 2003 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ 9 ਜੂਨ, 2003 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਲਿਖਤੀ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਅੰਤਿਮ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਮਾਲ ਜ਼ਮਾਨਤੀ ਬਾਂਡਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ (7)(ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ 7 ਜੁਲਾਈ, 2003 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਿਆ ਪਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸ਼੍ਰੀ ਅਮਰੀਕ ਸਿੰਘ, ਸਹਾਇਕ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ.

26 ਮਈ 2004 ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁੜ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ। 9 ਲੱਖ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ।

(3) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 14 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ 5 ਜੂਨ 2003 ਨੂੰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। - B(7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦਾ।

(4) ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਬਨਾਸਪਤੀ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ (1) ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ, ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। 29 ਸਤੰਬਰ, 1999 ਨੂੰ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਤੱਕ ਸੋਧੇ ਗਏ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀਤਾ ਅਤੇ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ, "ਅਸੀਂ ਇਹ ਵੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਾਜ ਧਾਰਾ ਅਧੀਨ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ-ਸਾਰਣੀ ਤੈਅ ਕਰਨ ਲਈ ਦੂਕਵਾਂ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੇਗਾ। 14-B(7)(iii)"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਨਿਰੀਖਣ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ, - 2003 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਐਕਟ ਨੰ. 15 ਦੁਆਰਾ।

(5) ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14-ਬੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਚੈਕ-ਪੋਸਟ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੇਂਦਰ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਰਾਜ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਜਾਂ ਰੋਕਣ ਦੇ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਲਈ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6)(i) ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਚੈਕ-ਪੋਸਟ ਜਾਂ ਸੂਚਨਾ ਇਕੱਤਰ ਕਰਨ ਕੇਂਦਰ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹਨ ਕਿ ਮਾਲ ਅੰਡਰ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵਪਾਰ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਹੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨਾਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਸਮੇਂ ਲਈ ਵਾਹਨ ਸਮੇਤ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਨਾਸਬ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਰੂਰੀ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਮਾਨਤ ਦੇਣ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇੱਕ ਬਾਂਡ ਲਾਗੂ ਕਰਨ 'ਤੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਲਈ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਜਿਸਟਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਜੇਕਰ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲਾ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਰਜਿਸਟਰਡ ਨਹੀਂ ਹੈ।, ਫਿਰ ਨਕਦ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਜਾਂ ਕ੍ਰਾਸਡ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦਾ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ

(1) (2001) 122 STC 323

ਮਾਲ ਦੇ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ-ਅੰਦਰ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਸੱਚਾਈ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮਾਲ, ਮਾਲ ਦੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਜਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਜਾਂ ਮਾਲ ਵਾਹਨ ਦੇ ਇੰਚਾਰਜ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਬਿਆਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ। ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ। ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਸਮੇਤ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ

ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਹੁਕਮ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਦੇ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਬਸਟਰੈਕਟ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:-

“ਸੈਕਸ਼ਨ 14-ਬੀ

ਸੂਚਨਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੇਂਦਰਾਂ ਦੀਆਂ ਚੈਕ ਪੋਸਟਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ:

(i) ਤੋਂ (6) xx xx xx xx

(7) (i) ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੇ ਅਧੀਨ ਮਾਲ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਵਾਲਾ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮਾਲ ਦੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਜਾਂ ਡਰਾਈਵਰ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ-ਇੰਚਾਰਜ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਬਿਆਨ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਵੇ, ਰਿਕਾਰਡ ਕਰੇਗਾ। ਮਾਲ ਵਾਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਬੰਦੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਦਫ਼ਤਰ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰੇਗਾ। ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਸਮੇਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ।

(ii) ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰਤ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਸ ਅਧੀਨ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਦੇਵੇਗਾ।

ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੀ ਧਾਰਾ (i) ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿਓ ਅਤੇ ਜੇਕਰ, ਜਾਂਚ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਬਕਾਇਆ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਐਕਟ, ਉਹ, ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ, ਮਾਲ ਦੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ 'ਤੇ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਏਗਾ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਲ ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਵੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਘੱਟ ਅਤੇ ਤੀਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਹੋਰ ਲੱਭਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੇਕਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਚੌਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ।

(iii) ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਧਾਰਾ (ii) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੁਣਵਾਈ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦੇਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ, ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਜਿਹਾ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਅਤੇ ਉਪ ਧਾਰਾ (4) ਦੇ ਅਧੀਨ ਲੋੜੀਂਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼, ਸੂਚਨਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਕੇਂਦਰ ਜਾਂ ਚੈਕ ਪੋਸਟ 'ਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਹੋਵੇ, ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ

ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਕਾਇਆ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਬਚਣ ਜਾਂ ਬਚਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਮਾਲ ਦੀ ਖੋਪ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਮਾਲ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ 'ਤੇ ਲਗਾਏਗਾ, ਦੀ ਕੀਮਤ ਦੇ ਪੰਜਾਹ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਜੁਰਮਾਨਾ ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਗੱਲ ਮਿਲਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਲੋੜੀਂਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਉਪ-ਧਾਰਾ (6) ਦੀ ਧਾਰਾ (ii) ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਰਕਮ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਰਕਮ ਲਈ ਨਕਦ ਜਾਂ ਬੈਂਕ ਗਾਰੰਟੀ ਜਾਂ ਕ੍ਰਾਸਡ ਬੈਂਕ ਡਰਾਫਟ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਦੁਆਰਾ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਚੌਦਾਂ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਗੇ। ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ; ਅਤੇ

(iv) XX	XX	XX	XX
(8) ਤੋਂ (11)	XX	XX	XX""

(6) ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ (7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14-ਬੀ (7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਆਦ ਦੀ ਸਮਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੁਰਮਾਨੇ ਜਾਂ ਮਾਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਪਰਸ਼ਾਦ (2), ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਿੰਗਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ, ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ, ਲੁਧਿਆਣਾ (3), ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸਾਰਦਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ (4)।

(7) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਰਾਜ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਟਾਪਲਾਈਨ ਸੂਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਬੈਂਕ, (5) ਪੀ.ਟੀ. ਰਾਜਨ ਬਨਾਮ ਟੀਪੀਐਮ ਸਾਹਿਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (6), ਵੀ.ਕੇ. ਵਰਮਾ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਮਸ਼ੀਨ ਟੂਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ, ਪਿੰਜੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (7) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਦਲੀਲ ਦਿਓ ਕਿ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ (7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਨਿਭਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ, 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

(8) ਅਸੀਂ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਸੁਣੇ ਹਨ। ਰਾਜੇਸ਼ਵਰ ਪਰਸ਼ਾਦ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ (2) (1978) 42 ਐਸਟੀਸੀ 196

(3) (1982) 49 ਐਸਟੀਸੀ 56 (4) (1977) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਸੀ। STC 419 (5) (2002) 6 SCC 33 (6) (2003) 8 SCC 498 (7) 1993 (2)PLR762

ਧਾਰਾ 353/186 ਭਾਰਤੀ ਦੰਡਾਵਲੀ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਤਾਬ, ਖਾਤੇ, ਰਜਿਸਟਰ ਜਾਂ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਉਸ ਦੀ ਤੁਰੰਤ ਰਸੀਦ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਮੌਜੂਦਾ ਸਮੇਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਤਾਂ ਉਹ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਬਾਅਦ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 60 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਲਈ ਜੇਕਰ ਉਹ ਕੁਝ ਵੱਖਰੀ ਕਿਸਮ ਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇੱਕ ਖਾਸ ਮਿਆਦ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਿਤਾਬਾਂ ਦੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਵਾਪਸੀ ਸਬੰਧੀ ਵਿਵਸਥਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨਾਲ ਵਪਾਰਕ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਅਣਗਿਣਤ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਅਪੀਲ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁੱਦੇ ਨਾਲੋਂ ਭੌਤਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵੱਖਰਾ ਹੈ ਭਾਵ, ਕੀ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ।

(9) ਐਮਕਰੀ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, 1998 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ) ਆਰਡੀਨੈਂਸ 1 ਤੋਂ ਬਾਅਦ 1998 ਦੇ ਪੰਜਾਬ ਜਨਰਲ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ (ਸੋਧ) ਐਕਟ 12 ਦੁਆਰਾ ਬਦਲੇ ਗਏ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੋਧ ਐਕਟ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਆਖਰੀ ਰਿਟਰਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਆਖਰੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬੈਂਚ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕੋ ਇਕ ਦਲੀਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਸੋਧ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਸਾਲ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11 ਵਿਚ ਸੋਧ ਸੰਭਾਵੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਪਿਛਾਖੜੀ। ਅਜਿਹੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਦਲੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 11 ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅੰਤਿਮ ਰੂਪ ਦੇਣ ਲਈ ਇੱਕ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਇਆ ਹੈ। ਕੋਈ ਦਲੀਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਈ ਗਈ ਜਾਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁੱਦਾ ਸਿਰਫ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਪਿਛੋਕੜ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(10) ਮਦਨ ਲਾਈ ਅਰੋੜਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਸਰਬੋਤਮ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਸਿਰਫ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮਾਣਯੋਗ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 11(4) ਉਸ ਡੀਲਰ ਦੇ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਰਿਟਰਨ ਭਰੀ ਹੈ

ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਟਰਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਰਿਟਰਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਡੀਲਰ ਨੇ ਸ਼ੀਕਿਆਂ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਮੌਕੇ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ

ਉਠਾਇਆ। ਉਪ ਧਾਰਾ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬੀਤ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਵਿਵਾਦ ਲਈ ਵੀ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕੀ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

(11) ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਕਿਉਂਕਿ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅੰਤਮ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਿਟਰਨ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਰਿਟਰਨ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਦੋਂ ਕਿ, ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਕੋਈ ਵਾਪਸੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਪਿਛਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(12) ਹਰਦਿੱਤ ਸਿੰਘ ਭਗਤ ਸਿੰਘ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ, ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 11(4) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮਦਨ ਲਾਈ ਅਰੋੜਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਫੈਸਲਾ ਸਾਰਦਾ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੰਗਾਲ ਫਾਇਨਾਂਸ (ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ) ਐਕਟ, 1941 ਦੀ ਧਾਰਾ 14(3) ਦੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਉਕਤ ਪ੍ਰਵਾਧਾਨ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸੰਭਾਲਣ ਦੀ ਮਿਆਦ ਵਧਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। 21 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਇੱਕ ਸਾਲ ਤੱਕ। ਇਹ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ ਜਾਂ ਇਸ ਅਧੀਨ ਉਪਬੰਧ ਘਾਤਕ ਹੋਣਗੇ।

(13) ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ, ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਕਸਰ ਉੱਠਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੋਈ ਸਾਧਾਰਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਹਰ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਵਿਧਾਨ ਦੀ ਵਸਤੂ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ ਅਤੇ ਕੇਸ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਅਣਦੇਖੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਰਜਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਗੰਭੀਰ ਆਮ ਅਸੁਵਿਧਾ, ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨਾਲ ਬੇਇਨਸਾਫੀ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯੰਤਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਰਜ਼ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਵਿਧਾਨ ਮੰਡਲ ਦੇ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ, ਅਜਿਹੇ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਸ਼ਬਦ "ਸ਼ਹੀਦ" ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਲਾਜ਼ਮੀ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਦਾ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਉਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਸਖਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਤੀਜਾ, ਅਵੈਧ ਹੋਵੇਗਾ। ਮਨਬੋਧਨ ਲਾਈ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ (8) ਬਨਾਮ ਯੂਪੀ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਵਿਧਾਨਕ ਬੈਚ ਨੇ 'ਸਟੈਚੂਟਰੀ ਕੰਸਟਰਕਸ਼ਨ' 'ਤੇ ਕ੍ਰਾਫੋਰਡ ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹਵਾਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ:-

"ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਉਸ ਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਰਾਦਾ ਪਹਿਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਰਥ ਅਤੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਾਕਾਂਸ਼ ਤੋਂ, ਸਗੋਂ ਇਸਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਸਦੇ

ਡਿਜ਼ਾਈਨ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਵੀ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਦੂਜੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣਗੇ। ""

(14) ਇਹ ਇਤਲੇਵਾਸ: ਹੈਲਦੇਥਾਟਇਟ ਪਬਲਿਕ ਦੀ ਸਲਾਹ ਸੀ: ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਜਾਂ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਉਸ ਵਿੱਚ "ਸ਼ੱਲ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(15) ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਈ ਅਗਰਵਾਲਾ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ (9) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸੀਨੀਅਰ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਾਧਾਰਨ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, ਭਾਵ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕੇਵਲ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਭਾਵ, ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ ਜਿਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਯੋਗਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਜੋ ਵੀ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਪਰ, ਹਰੇਕ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਵਿਧਾਨਿਕ ਇਰਾਦੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਵਰਤੇ ਗਏ ਅਸਲ ਸ਼ਬਦਾਂ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਯੋਜਨਾ, ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲਾਭ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਾ ਲਈ ਭੌਤਿਕ ਖ਼ਤਰੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ।

(8) ਏਆਈਆਰ 1957 ਐਸਸੀ 912

(9) ਏਆਈਆਰ 1961 ਐਸਸੀ 849

(16) ਮੈਸੂਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਵੀਕੇ ਕੰਗਨ (10) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇ-ਵਸਤੂ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ, ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਅਰਥ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ 'ਤੇ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਲਗਾਉਂਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਹਰ ਜਾਣ ਨਾਲ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਘਾਤਕ ਦਾਗ ਨਾਲ ਦਾਗ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਜਾਂ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, ਅੰਤਮ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਵਿੱਚ, ਕਾਨੂੰਨ ਨਿਰਮਾਤਾ ਦੇ ਇਰਾਦੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗੀ। ਉਕਤ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਉਪਬੰਧ ਦੇ ਵਾਕੰਸ਼-ਵਿਗਿਆਨ ਤੋਂ ਹੀ ਨਹੀਂ, ਸਗੋਂ ਇਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ, ਇਸ ਦੀ ਰੂਪ-ਰੇਖਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਨਾ ਕਿਸੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿਚਾਰ ਕੇ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

(17) ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕ, ਮਿਉਂਸਿਪਲ ਕਮੇਟੀ ਚਰਖੀ ਦਾਦਰੀ ਬਨਾਮ ਰਾਮਜੀ ਲਾਈ ਬਾਗਲਾ (11) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਰਤ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ "ਸ਼ੱਲ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ। ਝਾਰਖੰਡ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਅਬੋ ਸੀਮੈਂਟਸ (12) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਣਗੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੋਵੇਗੀ।

(18) ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਆਰਐਸ ਸੈਣੀ (13) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਨੁਸ਼ਾਸਨੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਦਫ਼ਤਰੀ

ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਦਿਸ਼ਾ-ਨਿਰਦੇਸ਼ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਫ਼ਤਰੀ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਜ਼ਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਦਫ਼ਤਰ ਦੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਰੇਮਿੰਗਟਨ ਰੈਂਡ ਆਫ਼ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਵਰਕਮੈਨ (14) ਵਿੱਚ, ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਤਹਿਤ ਤੀਹ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਅਵਾਰਡ ਅਵੈਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਵਾਰਡ ਦਾ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨਾ ਕਰਨਾ

- (10) ਏਆਈਆਰ 1975 ਐਸਸੀ 2190
- (11) ਏਆਈਆਰ 1995 ਐਸਸੀ 2329
- (12) (2005) 1 SCC 368
- (13) 1991 ਸਪਲਾਈ (2) SCC 151
- (14) ਏਆਈਆਰ 1968 ਐਸਸੀ 224

30 ਦਿਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ੁਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 17(1) ਵਿੱਚ ਸਮੇਂ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਸਿਰਫ਼ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ।

(19) ਟੈਪਲਾਈਨ ਸ਼ੂ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਖਪਤਕਾਰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਐਕਟ, 1986 ਦੇ ਤਹਿਤ ਗਠਿਤ ਰਾਜ ਕਮਿਸ਼ਨ ਕੋਲ 45 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਕੁੱਲ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੋਈ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਮਿਆਦ "15 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ", ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦੀ ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਠੋਸ ਹੱਕ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਵਿੱਚ ਆਪਣਾ ਸੰਸਕਰਣ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(20) ਵੀ.ਕੇ. ਵਰਮਾ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਉਦਯੋਗਿਕ ਵਿਵਾਦ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 33(5) ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਉਠਾਈ ਗਈ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ, ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੀ ਸੀ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

“ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਦੇਰੀ ਦੇ ਬਿਨੈ-ਪੱਤਰ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਉਪ ਧਾਰਾ (5) ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਵੀ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਕਿ ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਅਜਿਹੀ

ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਸੀ"। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਇੱਕ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਕੇਸ ਦਾ ਜਲਦੀ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਰ ਕੇਸ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਘੋਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਬਿਤੀ ਕੀ ਹੈ?"

(21) ਪੀਟੀ ਰਾਜਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ। ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"45. ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨੂੰ ਪਾਠ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੀ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ ਜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ, "ਸ਼ੱਲ" ਅਤੇ "ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਵਰਤੋਂਕਾਰ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਇਹ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

"46. ਜੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ ਉਹ 1950 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (3) ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਫਾਰਮ 16 ਦੇ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਤਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ।

"47. ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਲਈ ਇਹ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਤੁਰੰਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ 1960 ਦੇ ਨਿਯਮ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀਆਂ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, 1950 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23(3) ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਅਤੇ ਹਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕਰਕੇ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੇ ਕਾਰਨ ਸੰਸ਼ੋਧਿਤ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਸੋਧੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਵੋਟਰ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਬੰਧਿਤ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਅਸੁਵਿਧਾ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਫਾਰਮ 16 ਵਿੱਚ ਸੋਧੀ ਹੋਈ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਕੁਝ ਘੰਟਿਆਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਭਰਨ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਸਬੰਧਿਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮ 3.00 ਵਜੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲੱਗ ਜਾਵੇਗਾ

"48. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੂਚਨਾ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਨਾ ਕਿ ਲਾਜ਼ਮੀ। (ਦੇਖੋ *ਸ਼ਿਵੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਆਫ ਮੋਨਘੀਰ, ਏਆਈਆਰ 1966 ਪਟਨਾ 144*; *ਨੋਮਿਤਾ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਸਟੇਟ ਆਫ ਡਬਲਯੂ. ਬੀ., (1999) 2 ਕੈਲ ਐਲਜੇ, 21*; ਅਤੇ *ਗਰਬਰੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕੋਪ. ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਸਵਪਨ ਕੁਮਾਰ ਜਨਾ (1997) 1 CHN189*)।

"49. ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਪਬੰਧ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆਤਮਕ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ਬਦ "ਸ਼ਾਲ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਪੱਖਪਾਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। (ਦੇਖੋ *ਰਜਾ ਬੁਲੰਦ ਸੂਗਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਮਿਉਂਸਪਲ ਬੋਰਡ, ਰਾਮਪੁਰ, ਏਆਈਆਰ 1965 ਐਸਸੀ 895*; *ਸਟੇਟ ਬੈਂਕ ਆਫ ਪਟਿਆਲਾ ਵਰਸ ਐਸ. ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ, (1996) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 364*; *ਵੈਕਟਾਸਵਾਮਪਾ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਡੀ. ਕਮਰ. (ਮਾਲ), (1997) ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 128* ਰਾਏ *ਵਿਮਲ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਬਨਾਮ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ, (2003) 6 SCC 401*)।"

(22) ਮੈਸਰਜ਼ ਸੋਮਨੀ ਪਿਲਕਿੰਗਟਨਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ, ਨਰਾਇਣ ਇੰਡਸਟਰੀਅਲ ਏਰੀਆ, ਫੇਜ਼ I, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਹਰਿਆਣਾ), ਰੋਹਤਕ, ਏਆਈਆਰ ਨੰਬਰ 40 ਤੋਂ 41, 1991 ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ 3 ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, 2004, ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1961 ਦੀ ਧਾਰਾ 254(2A) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। . ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ:-

"ਅਸੀਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 254 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2A) ਨੂੰ ਵੀ ਨੋਟਿਸ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਕਿ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1999 ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“(2A) ਹਰੇਕ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਸੰਭਵ ਹੋਵੇ, ਵਿੱਤੀ ਸਾਲ ਦੇ ਅੰਤ ਤੋਂ ਚਾਰ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਅਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 253 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਨਾ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 254 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ 4 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਇੱਕ ਵਿਧਾਨਕ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ

ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਉਹੀ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ - ਸ਼ਿਵੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ ਬਨਾਮ ਮੋਗਰੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਟੀਸਟ੍ਰੇਟ, ਏਆਈਆਰ 1966 ਪਟਨਾ 144; ਨੋਮਿਤਾ ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ ਪੱਛਮੀ ਬੰਗਾਲ ਰਾਜ, (1999)2 ਕੈਲ. ਐਲਜੇ 21; ਗਰਬਾੜੀ ਯੂਨੀਅਨ ਕੋਪ. ਐਗਰੀਕਲਚਰਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਸੋਸਾਇਟੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਸਵਪਨ ਕੁਮਾਰ ਜਾਨਾ, (1997) 1 CHN189; ਅਤੇ Pt. ਰਾਜਨ ਬਨਾਮ TPM ਸਾਹਿਰ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2003) 8 SCC 498.

ਉਪ-ਧਾਰਾ (2 ਏ) ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ, ਜੋ ਵਿੱਤ ਐਕਟ, 1999 ਦੁਆਰਾ ਪਾਈ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ 4 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨੂੰ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੰਗਲੈਂਡ ਦੇ ਹਾਲਸਬਰੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਤੋਂ ਸਮਰਥਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ:

"ਜੇਕਰ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਅਦਾਰਾ ਕੋਈ ਜਨਤਕ ਡਿਊਟੀ ਨਿਭਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਚਾਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦਾ ਹੁਕਮ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਭਾਉਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਝੂਠਾ ਹੋਵੇਗਾ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮਾਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਾਸ ਹੋਇਆ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 254 (2) ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ 4 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ।

(23) ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਰਧ ਨਿਆਂਇਕ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਅਫਸਰ ਲਈ ਵਿਚਾਰੀ ਗਈ 14 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਲਾਜ਼ਮੀ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

(24) ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ (6) 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਉਕਤ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ

ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਪਵੇ ਭਾਵੇਂ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੋਵੇ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਦਾ ਉਪਬੰਧ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਜਾਂਚ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਗਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਰਵਾਨਗੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਗੰਧਲਾ ਕਰੇਗੀ। ਘਾਤਕ ਦਾਗ ਦੇ ਨਾਲ. ਅਜਿਹੇ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਧੀ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਵਧੇਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਮਜ਼ਬੂਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਛਾ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਿਸਮ ਦਾ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰ ਬਣਾਉਣ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।

(25) ਇੱਕ ਰਾਜ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਮਾਲ ਦੀ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਟੈਕਸ ਦੀ ਚੋਰੀ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ ਧਾਰਾ 14-ਬੀ ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਆਵਾਜਾਈ ਦੀ ਸਹੂਲਤ ਲਈ, ਮਾਲ

ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ 72 ਘੰਟਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਮਾਲ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਪਰ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਦੀ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਈ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਜਾਂ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੇਸ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਨਿਰਣੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸੀਮਾਵਾਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਤਾਂ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਵੱਡੀ ਗਿਣਤੀ ਵਿੱਚ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਖਾਤਾ ਜਾਂ ਹੋਰ। ਪੀ.ਟੀ. ਰਾਜਨ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਟੈਸਟਾਂ ਅਤੇ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸੀਮਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਫਰਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਭਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਜਨਤਕ ਅਧਿਕਾਰੀ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮਕਸਦ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣਾ ਹੈ। 14 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਟੈਕਸ ਚੋਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮੀਅਮ ਹੀ ਦੇਵੇਗੀ।

(26) ਇਸ ਲਈ, ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਟ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 14-ਬੀ (7)(ii) ਅਤੇ (iii) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਕੁਦਰਤ ਵਿੱਚ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਸ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਾਰਵਾਈਆਂ

(27) ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਸਾਨੂੰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਇਸੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਆਰ. ਐਨ. ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ ਸਿੰਘ